

Kajeroj el la Sudo
ISSN 1886-1997

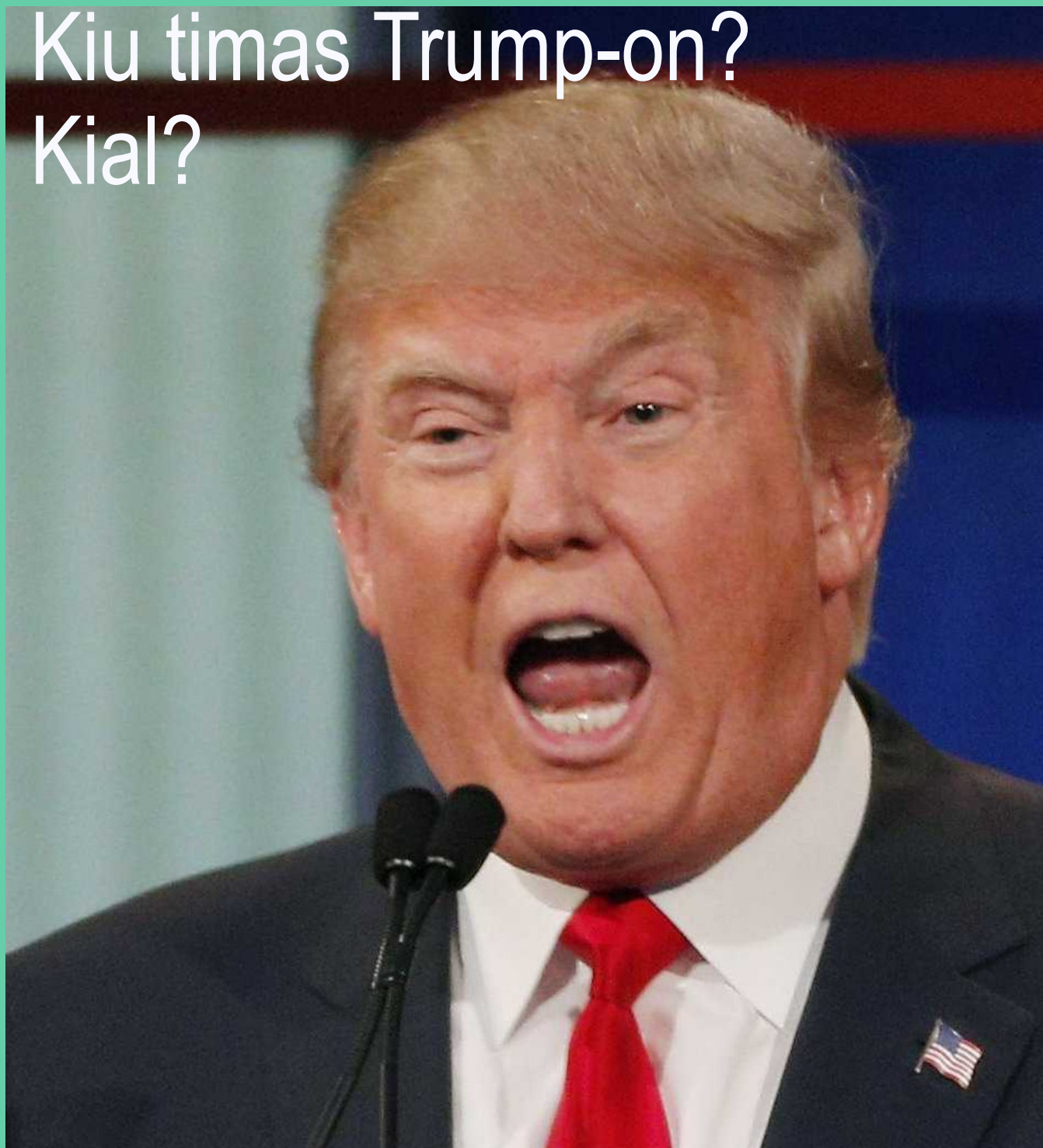
La 29^a jaro

Bulteno de la Hispana Asocio de Laboristoj Esperantistaj

<http://www.gazetoteko.com/kajeroj/k95.html>

**Kiu timas Trump-on?
Kial?**

N° 95^a

Januaro 2017

Redaktore

Vivu la Respubliko!

Proksime estas la 14^a de aprilo, kiun maldekstruloj festumas en Hispanio sub la titolo ne oficiala de **Tago de l' Respubliko**, laŭ mi senjuste kaj nerespondece.

Senjuste, ĉar la 14^{an} de aprilo de 1931^a oni vere puĉis surstrate demandante respublikon ĉar popolo elektis respublikajn urbestrojn en la ĉefaj urboj de Hispanio, sed ne en la tutaj urboj de la lando. Ankaŭ pro tio, ke la balotado ne temis pri ĉu la popolo volas Respublikon, ĉu Monarhion. La tiama reganta reĝo, Alfonso 13^a, vere, senkuraĝe forlasis la landon, kaj oni starigis respublikon el nenio, sen tio, ke estu konstitucia mandato de la popolo, ĉar ne estis ĵura transiro de monarĥia aŭtoritato al tiu respublika. Pro tio oni troigis povon kaj nesufiĉe garantiis la rajtojn de la aliaj homoj, kiuj ne pensis same. Kaj tio povus kondukti nur al milito. Ĉar eĉ se popolo volus respublikon, ĝi certe ne volis revolucion.

Pro tio la 14^{an} de aprilo oni nepre devas funebri pri la respubliko, kiun memnomumitaj **respublikanoj** entombigis denaske. Sed vi demandas vin, certe, kial mi titolis mian redaktoran artikolon **Vivu la Respubliko!**, se mi ne akceptas la duan... Nu, certe vi legis sur la lastaj dek numeroj de **Kajeroj el la Sudo** (inkluzivante ĉi tiun,

komprenoble) la (man)libro pri respubliko kun tiu nomo, **Vivu la Respubliko!**, kie mi notigas la kondiĉojn, por ke respubliko meritu tiun nomon. Ĉar esti respublika necesas multe pli ol diri, ke ĝi estas tia. Mi jam finis traduki en Esperanton kaj prezenti al vi tiun verkon, kaj mi

esperas, ke ĝi iomete pensigos vin pri la afero.

La venontan numeron mi prezentos al vi novan verkon mian en Esperanto, kaj mi esperas, ke ĝi plaĉos al vi. Ne temas pri politika afero tiufoje, sed pri vivo mem, ĉar mi elektis la verkon **Avo kaj nepo**, kiun mi ankaŭ verkis en la hispanan je 2012 kaj esperantigis je 2016. Ĝuu la legadon!

Vivu la Respubliko! *Himno de Riego*

Okazis la dudekkvinan datrevenon de la alveno de La Respubliko, la duan de aŭgusto de 2003, ke ĉiu civitanoj jam estis tute konsciaj pri tio, ke respubliko estas io, kiun **ĉiuj** devas defendi kaj protekti ĉiun tagon se ili ne volas perdi ĝin.

Respubliko estas la afero de ĉiuj, kaj ĉiuj devas zorgi, dorloti kaj defendi ĝin el ĝiaj malamikoj, kiuj sinsekve aperis ene de ĝi kaj ekster ĝi. Estis strange, ke ekzakte militistoj kaj policanoj, la armilistoj, kiuj iam venigis aŭtoritatan reĝimon, nun insistis pri **sistemo de liberecoj** kaj, kio gravas eĉ pli, pri kunhavata **respondeco**. Ĉar libereco sen respondeco estas nenio, ĉar ĝi ne povus stari. Oni ne povas fari tion, kion oni volas, se oni ne povas poste klarigi tion, kion oni faris, tiel ke la ceteraj homoj akceptos ĝin kiel ion, kiun oni povas defendi kaj trovi logika kaj klarigebla. Pro tio malsukcesis aliaj respublikoj: la Unua estis infaneca, ridinda. plena de politikistoj malkuraĝaj, kiuj ne povis fari ion serioze, kaj finfine la Reĝo venis ordigi la aferojn. La Dua estis vera tragedio kaŭzita de sentaŭgaj respondistoj, kiuj volis ekzerci povon nome de popolo, sed sen respondi antaŭ la popolo. Ili agadaĉis multajn barbarajojn ĉar ili volis ŝanĝi historion ĉar ili ne ŝatis la Historion de la popolo, kiu

konstruis ĝin, kaj tio pruvis, ke ili ne ŝatis la popolon, ankaŭ, kaj ili provis ideologiumi la popolon, kiun ili volis uzi por plenumi siajn malaltajn pasiojn..., ĝis generalaro kom-

prenis, ke antaŭ ili ĵuris la flagon de tiu respubliko, kiun la registaro murdis tagon post tago, ili ĵurintis la flagon de la Reĝo kaj la valutojn unuiĝintajn al ĝi: paco, sendependeco, religio, historio kaj defendo de leĝo kaj ĵuro. Tiu ĵuro, kiun la registaro revolucia, dekomence respublika, perfortis tagon post tago, kvazaŭ ideologio estu super leĝo. La lasta generalo estas la ununura, kiu iam partoprenis militon antaŭe, kaj pro tio, kiam la puĉo fiaskis kaj ekestis milito intercivitana, la aliaj nomumis lin generalestro (*generalísimo* en la hispana lingvo). Tiel la plej juna

iĝis la plej aĝa frato kaj venkis la militon. Tamen, li ne estis politikisto, kaj ankaŭ ne fidis politikistojn. Li tute ne similis al La Soldato. Li estis nur kompatinda generalo, kvankam tre profesia; kaj sekve li agis al la lando same kvazaŭ ĝi estu garisono, dum kvardek jaroj. Ĝis kiam li finfine mortis.

Kai kiam tio okazis, ni ĉiuj parolis pri starigo de respubliko. **La Tria**. Respubliko por kiu ni ĉiuj irus en la monton pafi tiom da fojoj kiel necese por defendi

ĝin. Ni ne volas revoluciojn, ĉar sufiĉas al ni evolucio logika kaj malrapida al progreso, kiun ni komprenas kiel vivi ni ĉiuj kune iomete pli bone ĉiun tagon. Ni ankaŭ ne volas regreson, reveni en tiun estaton en kiu riĉuloj aŭ bankoj aŭ povaj uloj koncentrigu denove la povon en siajn manojn kontraŭ aŭ profite de ni ĉiuj, kiuj ne deziras pli ol vivi trankvile kaj feliĉe, ĝuante vivon kaj riĉiĝante kulture kaj humanisme iom post iom, tago post tago, homo post homo.

Baro amata de tiuj tempo!

Kaj venis la momenton komenci retiriĝo, meti la finan punkton al vivo de La Soldato. Naŭdek jaroj estas bone por komenci pensi pri foriro. Fari lokon por ke aliaj homoj solvu la aferojn, kiujn oni entreprenis kiam oni estis juna kaj havis iluzion.

La Soldato, La Maljuna Soldato deziris reveni en sian vilaĝon denaskan antaŭ li mortos. Akompanis lin nur sia edzino, La Paŝtistino. Tie li pasigis siajn lastajn tagojn. La lastan matenon li malfermis siajn okulojn, kaj adiaŭis ŝin:

«Njo, mi foriras. Estis bone esti kun vi».

Kaj li fermis siajn okulojn, kaj ĉesis spiri.

Kelkajn tagojn poste La Paŝtistino reiris en sian domon, kun siaj gefiloj. La Maljuna Soldato jam estis for. Li disiĝis en popolan amon.

Respubliko ŝuldis sian eston al Li kaj al multaj aliaj, kiuj, same kiel li, venigis ĝin kaj subtenas ĝin tagon post tago.

Bofrato de Reĝo, vicprezidinto kaj popolo

Ŝajnas, ke mi komprenas nenion, kio okazas en tiu ĉi taŭrohaŭtan landon... De la tempoj de Lope de Vega, oni ŝatas diri, ke ***De l' Reĝo suben, neniu***, same kiel la titolo de tiu fama teatraĵo diras. Sed mi tute ne komprenas, ke sama tribunalo, kiu kondamnas simplan popolanon al karcero pro misuzo de kreditokarto, diras, ke bofraton de la Reĝo oni povas ne enkarcerigi malgraŭ la sesjara sentenco, se li vizitas la plej proksiman juĝejon al sia hejmo unufoje monate! Eĉ se li loĝas en Svislando.

Eksa vicprezindanto Rodrigo Rato preskaŭ estis enkarcerigota, sed lastmomente ankaŭ li ekpovis atendi siahejme la rezulton de sia apelacio.

Oni defendas, ke en Hispanio ĉiuj estas egalaj antaŭ leĝo, sed aferoj kiel tiu ĉi ŝajnas atesti la malon. Sed... Nu, mi konfesas,

ke mi ne legis la sentencojn koncernajn. Mi supozas, ke juĝistoj estas honestaj, kaj ke ili devas labori per la leĝoj, kiujn parlamentaro aprobas, kiujn ili povas interpreti, sed ne ŝanĝi aŭ nuligi. Tiujn leĝojn parlamentaro faras sub la premo de la koncernaj gvidantoj de siaj partioj, eĉ se Konstitucio postulas, ke oni ne povas diri al deputito pri tio, kion li aŭ ŝi devas decidi. Sed ni vidas, ke fojfoje oni monpunas tiujn, kiu ne voĉdonas same kiel siajn sampartianojn. Kaj tio estas malhonesta kaj kontraŭleĝa fare de la partiaj gvidantoj.

Kial, eble vi demandas al mi mem, mi parolas pri tio? Nu, se la leĝo estus klara, tiu diferenco ne povus okazi. Mi ne diras, ke S-ro Rato ne devas iri en karceron (ankaŭ mi ne legis la sentencon, kiu decidis tion), sed mi kredas, ke ĉiuj sentencatoj devas suferi saman punon. Riĉuloj kaj malriĉuloj ne povas ricevi malsaman trakton fare de blinda justeco.

Neniu

Zorgos pri vi

Voĉdonu neniun

Kiu timas Donald' Trump-on? Kial?

La mondo ja ŝanĝis laste. Nun kuŝas ĉe Blanka Domo homo, kiu ne estas vere partiano, kaj li minacas realigi sian tutan programon plej eble kiel efike.

Jes, Donald Trump' vere ne kongruas kun la *Politika Korekteco*, kiu regas la okcidentan mondon de kelkaj jardekoj. Lia antaŭanto, Barack' Obama', estis tipa korektecopolitikulo, kaj pro tio li sukcesis promesi ĉion kaj fari nenion. Nome, li ne finigis la militojn en Irako kaj en Afganio, li ankaŭ ne fermis la karceron en Gvantanamo, Kubo, kie oni ne respektas homajn rajtojn de arestitoj. Li eĉ ne efikis pri la milito kontraŭ la Islama Ŝtato, kiu tiom da barbaraĵoj jam faris kontraŭ homoj kaj en kaj for de sia teritorio. Finfine, Obama tute ne redonis sian Nobelpremion, kiun oni donacis al li pro siaj promesoj, pro tio, ke li ne faris tion, kion li promesis, ke li faros cele al paco en la mondo. Obama sukcesis esti la unua Prezidento de Usono, kies regperiodo ne konis eĉ unu solan tagon en paco, ĉar dum li estis prezidento, Usono estis en

milito ie en la mondo. Ni memoru, ke Prezidentoj Buŝ' ĝuis pacajn tagojn dum siaj regadoj. Ne tiel Obama, sed ĉiuj estis feliĉaj pri li, pro tio, ke politika korekteco estas perversa kaj mensoga, kaj trordas realon

pere de vortoj.

Male, Donald Trump' promesis, ke li forpuŝos kontraŭlegajn enmigrintojn de Usono, kaj homoj akre protestas kontraŭ tio, forgesante —eble ignorante—, ke Obama forpuŝis pli ol tri milionojn da tiaj homoj el sia teritorio. Trump' promesis amikiĝi al Rusio cele al fino de la milito kontraŭ la Islama Ŝtato, kaj oni protestas pri tio, forgesante ke la malamikeco de Obama kaj Putin', rusa prezidento, kaŭzis problemojn kaj en Ukrainio kaj en la teritorio de la milito de la IS, ĉar fini tiun militon postulas, ke Rusio kaj Usono agu kune.

Kiam nova prezidento venas, oni atendas tri monatojn antaŭ

kritiki lian agadon, sed oni akre kritikadis ĉion, kion Donald Trump' faris ekde la unua tago, kiam li prenis povon. Tamen en sia unua prelego kiel prezidanto, li diris ion, kion mi ŝatis: *Ne plu temas pri tio, kiu partio kontrolas la registaron, sed pri tio, ke la popolo kontrolas la registaron.* Tiujn parolojn mi komprenas kiel promeson pri demokratio, ĉar demokratio signifas la regadon de la popolo, ne de la partioj politikaj.

Jes, mi komprenas, ke kelkaj programeroj de Trump' ne estas popularaj, kaj nedezirataj de multaj homoj, sed li neniam mensogis, kiel Obama faris, sed li diris de la unua tago, ke li realigos sian programon. Por tio la popolo elektis lin.

Mi vere ne komprenas, ke oni timas la Prezidenton de Usono. Eble ni devintus timi aliajn prezidentojn, kiuj diris, ke ili faros A-on, sed ili faris Z-on pro tio, ke Z-o estis pli komforte farebla ol A-on. Kun Trump' oni scias kion esperi, kun Obama oni neniam sciis. Nur, ke li estis agrabla homo, kaj ke li havis

bonajn ideojn kaj intencojn. Kaj ne gravis tiom multe, ĉu li realigis nenium el ili, ideojn aŭ intencojn. Nun usonanoj havas prezidenton malŝatgata de ni, kiu faros ĉion, kion li promesis. Kaj tio timigas al multe da homoj. Ĉar oni jam al kutimiĝis al mensogo kaj perfido... Kaj tio estas malgajo por homoj, kiuj vere kredas, ke demokratio signifas povo de la popolo, ne de partioj politikaj, kies ideologioj mensogas kaj mistraktas la popolon.

Se oni rigardas al tio, kio

okazas en Hispanio nun, oni vidas mirigan spektaklon, ke kelkaj civitanoj dissendas evidentan mesaĝon pere de aŭtobusoj, kaj ĉiuj partioj politikaj kaj opiniantoj kondamnas la aferon, pro tio, ke ili eltiras, ke ili subpremas la rajtojn de transseksemuloj. Kiam tiu ĉi societo ĉesis esti senca? Estas cinike, ke unu el politikistinoj, kiuj tion akre kondamnas la aferon estas tiu,

kiu atakis la religiajn sentojn de katolikoj montrante siajn mamojn meze de meso en katolika kapelo ĉe universitato de Madrido. Nun ŝi diras, ke leĝon oni devas plenumi... Kaj certe ŝi trovas defendantojn pri tio, kion ŝi faris antaŭe kaj kion ŝi nun faras, sed mi nur trovas eksplikon por tio en tio, ke *ŝi estas unu el tiuj niaj, de nia partio, de nia bando, kaj povo signifas, ke oni faras ĉion ajn maljustan, kaj nepre tio estos justigebla.* Tiel komencis Lenin sian agadon, kaj la afero finis per milionoj da mortintoj kaj krimea subpremado de popolo dum 67 jaroj.

Jes, ni vivas en malsana socio, kies pekoj ĉiam estas en la kontraŭulo, kaj la sola solvo por civitano estas iĝi unu el *tiuj niaj* por ke li aŭ ŝi tute ne havos problemojn. Ne gravas plenumo de leĝo, gravas partieco, kaj aliĝi al la taŭga partio, al tiuj, kiu havas povon. Ne gravas, ke vi rabu, se vi estas en partio kun povo. Ne gravas, ke vi estas maljusta, se vi estas en partio, kiu havas povon. Poste la partio petos ion de vi, kaj vi devos plenumi tion. Kaj tio estas procedo mafia.

Sed estas homo, kiu ŝuldas nenion al mafio, partio aŭ alia aro de senmeritaj sed povaj individu-

oj: Donald' Trump'. Vere, ke oni ne facile povas esti same kiel li. Li ne apogis sian povon kandidatiĝi al plej alta ofico en la mondo sur partio politika, sed sur mono, kaj ne estas facile havi tiom multe da mono, kiom estas necesa por tio. Sed tamen tio eskapis al kontrolo de partio politika. Eĉ la Respublika Partio de Usono ne kontrolas Donaldon Trumpon, kaj eble tiu kampanjo kontraŭ li fontas el tiu partio, aŭ almenaŭ ties partianoj. Sed li agas diverse al partianaj prezidintoj, kiel Obama, Klinton' kaj Buŝ-aj Prezidintoj. Sed li pri-fajfas. Li promesis programon, kaj ŝajnas, ke li plenumos lin. Tion oni devus postuli al Marjano Raĥoj eĉ se oni toleris, ke la alia granda mensogulo de nia tempo faris same, Rodrigues Sapatero, kiu finontus sendungecon, sed kiam li estis en povo pligrandigis ĝin 50%^e pere de siaj turpaj movoj, ne estante la plej senkulpa nei, ke estas krizo, kaj ĉio bonordas. Sed memnomitaj maldekstruloj ade ripetas, ke kulpas pri ĉio Aznar', kiu vere kulpas pro tio, kion li faris dum li regis, sed ne pro tio, kio lia sekvintoj faris. Nek Sapatero nek Raĥoj. Sed ni ĉiuj kulpas pri tio, kion ili tri faris.

Dume oni timas kaj kritikis Trumpon pro tio, kion niaj politikistoj neniam faras: plenumi sian programon.

Cecilia estis kantistino, kiun dum la Diktatoreco Franka kantis tiun ĉi kanton: *Mia kara Hispanio, tiu Hispanio mia, ĉi Hispanio nia...*

La movado

Heroldo estas aĉetita!

Szilvasi Laszlo informas, ke la fama magazino esperanta renaskiĝos la venontan jaron 2017. Pero si a Lingvo Sutdio, li raportas ke: **Heroldo de Esperanto** estas unu el la plej malnovaj Esperanto-gazetoj. Dum la lastaj jaroj ĉe la nuna eldonanto ĝi ofte malfruis, havis multajn problemojn – sed nun aperis espero pri ĝia revigliĝo.

jarkolekto 2017.

La ĝisnuna eldonanto Kooperativo de Literatura Foiro (membro de la pakto de G. Silfer) respondecas ankoraŭ pri la tuta jarkolekto 2016. La vendo ne koncernas la rajtojn pri la libroj: la rajtoj restas ĉe LF-koop kaj LIC.

Fabricio Valle (la antaŭa redaktoro de la revuo **Esperanto**) kaj Paulo Lima, partneroj en la entrepreno "Sociala Grupo Lexus" en Brazilio, aĉetis la gazeton **Heroldo de Esperanto** kaj eldonos ĝin ekde la

Informoj pri la planoj de Lexus rilate la gazeton, fonditan de Teo Jung, aperos regule ĉe la Facebook-paĝo de la nova eldonanto:
<https://www.facebook.com/lexus-sociala/>

La faraono

Ĉapitro 44^a

De la momento kiam la armeo de Malsupra Egipto eliris el Pi-Bast, la profeto Mentezufis, akompananta la princon, ĉiutage ricevis kaj sendis kelke da depeŝoj.

Unu korespondado estis kun la ministro Herhor. Mentezufis sendis Memfison raportojn pri la marŝo de la armeo kaj pri la agado de la kronprinco, pri kiu li ne kaŝis sian admiron; la nobla Herhor skribis ke oni lasu al la kronprinco plenan liberecon; se Ramzes perdis la unuan batalon, la plej alta kolegio ne estus tre ĉagrenita.

"Malgranda malvenko — skribis Herhor — estus leciono de prudento kaj humileco por la princo, kiu jam hodiaŭ, kvankam li faris ankoraŭ nenion, opinias sin egala al la plej spertaj generaloj."

Kiam Mentezufis respondis, ke malfacile estas supozi, ke la kronprinco estos venkita, Herhor komprenigis al li, ke en tia okazo la triumfo ne devas esti tro granda.

"La ŝtato — diris li — perdos nenion, se la batalema kaj vivega kronprinco havos dum kelke da jaroj ludon ĉe la okcidenta limo. Li mem akiros sperton en la milita arto, kaj la maldiligentaj kaj trobravaj niaj soldatoj trovos konvenan por si okupon."

La duan korespondadon Mentezufis havis kun la sankta patro Mefres, kaj tiu ŝajnis al li pli grava. Mefres, ofendita iam de la kronprinco, hodiaŭ okaze de la mortigo de l' infano de Sara malkaŝe kulpigis Ramzeson pri filmortigo, farita sub la influo de Kama. Kiam en la daŭro de unu semajno la senkulpeco de Ramzes ekbrilis en klara

lumo, la ĉefpastro, tiom pli incitita, ne ĉesis certigi, ke la princo, malamiko de l' dioj egiptaj kaj ligano de la mizeraj Fenicianoj, estas kapabla al ĉio.

La afero pri la mortigo ŝajnis tiel suspektinda en la unuaj tagoj; ke eĉ la plej alta kolegio demandis el Memfiso Mentezufison, kion li pensas pri ĝi? Mentezufis respondis, ke li observas la princon dum tutaj tagoj, sed eĉ unu momenton li ne povas supozi, ke li estas la mortiginto:

Tiaj korespondaĵoj, kvazaŭ aro de rabobirdoj, rondflugis ĉirkaŭ Ramzes, dum li dissendis esploristojn al la malamiko, interkonsiliĝis kun la ĉefoj aŭ instigis la soldatojn al rapida marŝo.

La 14-an la tuta armeo de la kronprinco kolektiĝis sude de la urbo Terenuthis. Je la granda ĝojo de la princo venis Patroklo kun la grekaj regimentoj, kaj kun li la pastro Pentuer, sendita de Herhor, kiel dua kontrolanto de la ĉefa militestro.

La multeco de pastroj en la tendaro (estis ankoraŭ aliaj) tute ne ravis Ramzeson. Sed li decidis tute ne atenti ilin kaj dum la militaj konsiloj li tute ne demandis ilian opinionon.

La interrilatoj iel kvietiĝis. Mentezufis, konforme al la ordono de Herhor, ne trudis sin al la princo, kaj Pentuer estis okupita per la organizo de la kuracista helpo por la vunditoj.

La milita ludo komenciĝis.

Antaŭ ĉio, Ramzes per siaj agentoj disvastigis en multaj apudlimaj kamparoj famon, ke libianoj proksimiĝas en grandegaj amasoj, ke ili ĉion detruados kaj mortigados. La terurita loĝantaro komencis forkuri al la okcidento kaj falis sur la egiptajn regimentojn. Tiam Ramzes prenis la virojn por la portado de ŝarĝoj post la armeo, kaj la virinojn kaj infanojn li sendis en la internon de la lando.

Poste, la ĉefa generalo ekspedis spionojn al la proksimiĝantaj libianoj, por ekscii ilian nombron kaj ordon. La spionoj baldaŭ revenis, alportante precizajn informojn pri la loko de la malamika armeo kaj tre troigitajn pri ilia nombro. Ili certigis ankaŭ erare, kvankam kun plena konvinko, ke en la fronto de la libiaj bandoj iras Musavasa mem, akompanata de sia filo Tehenna.

La princo-generalo ruĝiĝis de ĝojo ĉe la penso, ke en la unua milito li havos tiel spertan kontraŭulon, kiel Musavasa.

Li do troigis la danĝeron kaj duobligis la

singardemon. Por havi ĉiujn ŝancojn, li uzis ankaŭ ruzon. Li sendis al libianoj fidindajn homojn, ordonis al ili ŝajnigi forkurintojn, eniri en la malamikan tendaron kaj retiri de Musavasa lian plej grandan forton: la elpelitajn libiajn soldatojn.

—Diru al ili —parolis Ramzes al siaj agentoj —diru al ili, ke mi havas hakilojn por la kulpaj kaj pardonon por la humilaj. Se en la unua batalo ili ĵetos la armilojn kaj forlasos Musuvasan, mi ree akceptos ilin en la armeon de lia sankteco kaj ordonos pagi al ili ilian salajron, kvazaŭ ili neniam forlasus la servadon.

Patroklo kaj la aliaj generaloj trovis la rimedon tre praktika; la pastroj silentis. Mentezufis sendis depeŝon al Herhor kaj en la daŭro de unu tago ricevis respondon.

La ĉirkaŭaĵo de Sodaj Lagoj estis valo kelkdekon da kilometroj longa, fermita inter du ĉenoj de montoj, kiuj iris de la sud-oriento al la nord-okcidento. Ĝia plej granda larĝo ne superis dek kilometrojn; estis lokoj multe pli mallarĝaj, kvazaŭ kanaloj.

Sur la tuta longo de la valo sin etendis, unu post alia, dek marĉaj lagoj, plenaj de maldolĉe-sala akvo. Kreskis tie mizeraj arboj kaj herboj, ĉiam superŝutataj de la sablo, ĉiam velkantaj, kiujn neniu besto volis preni en la buŝegon. De ambaŭ flankoj superstaris disŝiritaj kalkaj altaĵoj, aŭ grandegaj sablaĵoj, en kiuj oni povis droni.

La tuta pejzaĝo kun flavaj kaj blankaj koloroj havis malvivan aspekton, kiun pligrandigis ankoraŭ la varmego kaj silento. Neniu birdo kantis tie, kaj se ie eksonis murmureto, tio estis la sono de rulfalanta ŝtono.

Proksimume en la mezo de la valo estis du grupoj de konstruaĵoj, unu kelke da

kilometroj de la alia; tio estis: oriente malgranda fortikaĵo, okcidente vitrofarejoj, por kiuj la libiaj komercistoj liveris hejtaĵon. Pro la militaj maltrankviloj ambaŭ lokoj estis forlasitaj de la loĝantoj. La korpuso de Tehenna devis okupi ambaŭ lokojn, kiuj faris por Musuvasa la vojon al Egipto tute sendanĝera.

La libianoj marŝis malrapide antaŭen de la urbo Glaucus al la sudo, kaj vespere la 14-an de Hator ili sin trovis ĉe la eniro al la valo de Sodaj Lagoj, kaj estis certaj, ke ili trapasos ĝin sen malhelpoj post dutaga marŝo. En la sama tago, tuj post la subiro de la suno la egipta armeo ekmarŝis al la dezerto kaj, trairinte sur la sabloj pli ol kvar kilometrojn en la daŭro de dek du horoj, haltis en la sekvinta mateno sur la altaĵoj inter la fortikaĵo kaj vitrofarejo kaj sin kaŝis en la multnombraj intermontoj.

Se en tiu nokto iu dirus al la libianoj, ke en la valo de Sodaj Lagoj elkreskis palmoj kaj tritiko, ili malpli mirus, ol pri tio, ke la egipta armeo baris al ili la vojon.

Post mallonga ripozo, dum kiu la pastroj sukcesis trovi kaj elfosi kelke da putoj de sufiĉe trinkebla akvo, la egipta armeo komencis okupi la nordajn montetojn, ĉirkaŭantajn la valon.

La plano de l' kronprinco estis simpla. Li volis detranĉi la Libianojn de ilia patrujo kaj forpuŝi ilin al la sudo, en la dezerton, kie la varmego kaj malsato ekstermus la diskurintajn.

Por tiu celo li dismetis la armeon sur la norda flanko de la valo kaj dividis la armeon en tri korpusojn. La dekstran flankon, plej proksiman al Libio, komandis Patroklo kaj li devis bari al la atakantoj la revenon al ilia urbo Glaucus. La maldekstran flankon, plej

proksiman al Egipto, komandis Mentezufis, por bari al la libianoj la marŝon antaŭen. Fine, la centran korpuson direktis la kronprinco mem, havante kun si Pentueron.

La 15-an de Hator, ĉirkaŭ la sepa horo matene, kelkdeko da libianoj rapide tratrotis la valon. Momenton ili ripozis ĉe la vitrofarejoj, ĉirkaŭrigardis, kaj ne rimarkinte ion suspektindan, returnis la ĉevalojn al la siaj.

Je la deka horo matene dum terura varmego, kiu ŝajnis trinki ŝviton kaj sangon el la homoj, Pentuer diris al la princo:

—La libianoj jam eniris en la valon kaj preterpasas la taĉmenton de Patroklo. Post unu horo ili estos ĉi tie.

—Kiel vi scias tion? —demandis la princo kun miro.

—La pastroj scias ĉion!... —respondis Pentuer kun rideto.

Poste li suriris singarde ŝtonegon, prenis el sako tre brilantan objekton, kaj sin turninte al la taĉmento de la sankta Mentezufis, komencis fari iajn signojn per la mano.

—Mentezufis ankaŭ jam estas antaŭsciigita —aldonis li.

La princo ne povis kaŝi la admiron kaj diris:

—Mi havas pli bonajn okulojn ol vi, kaj ne malpli bonajn orelojn, tamen mi vidas nenion, mi aŭdas nenion. Kiamaniere do vi rimarkas la malamikojn kaj interkomunikiĝas kun Mentezufis?

Pentuer montris al la princo monteton, sur kies supro estis malklare videblaj dornaj arbetoj. Ramzes fikse rigardis ĉi tiun punkton kaj subite kovris la okulojn: en la arbetoj io forte ekbrilis.

—Kia terura brilo?... —ekkriis li. —Oni povas blindiĝi!...

—Tio estas la signoj de la pastro, kiu akompanas Patroklon —respondis Pentuer.
—Vi do vidas, sinjoro, ke ankaŭ ni povas esti utilaj dum la milito...

Li eksilentis, el la fundo de la valo alflugis al ili murmuro, komence mallaŭta, iom post iom laŭtiĝanta. Ĉe tiu ĉi sono, la egiptaj soldatoj, gluitaj al la deklivo de la monteto, komencis leviĝi, ordigi la armilojn, murmureti... Sed mallonga komando de la oficiroj trankviligis ilin, kaj ree super la nordaj ŝtonegoj ekregis morta silento.

Dume la murmureto en la fundo de la valo potenciĝis kaj fariĝis bruo, en kiu sur la fono de interparoladoj de miloj da homoj oni povis distingi kantojn, sonojn de flutoj, krakadon de veturiloj, ĉevalajn blekojn kaj kriojn de la ĉefoj. La koro de Ramzes komencis vivege bati; li ne povis plu haltigi la scivolon kaj grimpis sur ŝtonegan pinton, de kiu oni povis vidi grandan parton de la valo.

Ĉirkaŭita de nebulo de flava polvo, malrapide iris antaŭen la libia korpuso, kvazaŭ serpento kelke da kilometroj longa, kun bluaj, blankaj kaj ruĝaj makuloj.

En la fronto marŝis dekelko da kavaliroj, el kiuj unu, vestita per blanka tuko, sidis sur la ĉevalo kvazaŭ sur benko, mallevinte ambaŭ piedojn maldekstren. Post la kavaliroj iris areto da ŝtonĵetistoj grizaj ĉemizoj, poste iu altrangulo en portilo, super kiu oni portis grandan ombrelon. Pli malproksime taĉmento de lancistoj en blankaj kaj ruĝaj tunikoj, poste granda bando de preskaŭ nudaj homoj, armitaj per bastonegoj, ree ŝtonĵetistoj kaj lancistoj, ree ŝtonĵetistoj, kaj post ili ruĝa taĉmento kun falĉiloj kaj hakiloj.

Ili iris proksimume po kvar en ĉiu vico; sed malgraŭ la krioj de la oficiroj senĉese rompiĝis la ordo kaj la najbaraj kvaroj intermiksiĝis.

Kantante kaj brue parolante, la libia serpento malrapide elrampis en la plej larĝan parton de la valo, kontraŭ la vitrofarejoj kaj lagoj. Tie la vicoj ankoraŭ pli intermiksiĝis. La marŝantaj en la fronto haltis, ĉar oni diris al ili, ke ĉi tie oni ripozos; dume la aliaj kolonoj pli rapidigis la paŝojn por pli frue atingi la celon kaj ripozi. Unuj forlasis la vicojn, kaj metinte la armilojn sur la tero, sin ĵetis en la lagon, aŭ per la manoj ĉerpis ĝian malbonodoran akvon; aliaj, sidiĝinte sur la tero, prenis el la sakoj daktilojn, aŭ el argilaj boteloj trinkis akvon kun vinagro.

Alte, super la taĉmento rondflugis kelke da vulturoj.

Ĉe tiu ĉi spektaklo Ramzeson ekregis stranga malĝojo kaj timo. Antaŭ liaj okuloj komencis flugi muŝetoj, li perdis la konscion kaj dum unu momento ŝajnis al li, ke li donus la tronon, por ne esti en ĉi tiu loko kaj ne vidi tion, kio okazos. Li deglitis de la pinto kaj per frenezaj okuloj rigardis antaŭ si.

Subite proksimiĝis al li Pentuer kaj forte ektiregis lin je la ŝultro.

—Vekiĝu, ĉefo —diris li. —Patroklo atendas ordonojn...

—Patroklo?... —ripetis la princo kaj turnis sin.

Antaŭ li staris Pentuer morte pala, sed trankvila. Kelke da paŝoj pli malproksimen same pala Tutmozis en tremantaj manoj tenis la oficiran fajfilon. El post la monteto elrigardis soldatoj, sur kies vizaĝoj estis videbla profunda emocio.

—Ramzes —ripetis Pentuer —la armeo atendas...

La princo kun la decidemo de l' malespero ekrigardis la pastron kaj murmuretis per sufokita voĉo:

—Oni komencu...

Pentuer levis alten sian brilantan talismanon kaj faris per ĝi kelke da signoj en la aero. Tutmozis mallaŭte ekfajfis, la fajfo ripetigis dekstre kaj maldekstre en la intermontoj, sur la montetojn komencis grimpi la egiptaj ŝtonĵetistoj.

Estis ĉirkaŭ la tagmezo.

Ramzes iom post iom forskuis la unuajn impresojn kaj komencis pli atente rigardi ĉirkaŭe. Li vidis sian stabon, la taĉmenton de lancistoj kaj hakilstoj sub la komando de maljunaj oficiroj, fine ŝtonĵetistojn, maldiligente surirantajn la ŝtonegon... Kaj li estis certa, ke ĉiu el ili ne nur ne deziras pereji, sed eĉ ne volus batali kaj sin movi en la terura varmego.

Subite de la supro de iu monteto eksonis grandega voĉo, pli potenca ol leona bleko:

—Soldatoj de lia sankteco, dispelu ĉi tiujn libiajn hundojn!... La dioj estas kun vi!...

Al la supernatura voĉo respondis du aliaj, ne malpli potencaj: longa krio de egipta armeo kaj grandega tumulto de libianoj...

La princo, ne bezonante plu sin kaŝi, suriris monteton, de kiu oni povis bone vidi la malamikojn. Antaŭ li sin etendis longa vico de la egiptaj ŝtonĵetistoj, kvazaŭ elirintaj el la tero, kaj kelkcenton da paŝoj de ili la libia taĉmento, svarmanta en polva nebulo. Eksonis trumpetoj, fajfiloj, kaj malbenoj de la barbaraj oficiroj, penantaj fari ordon. Tiuj,

kiuj sidis, salte leviĝis; tiuj, kiuj trinkis akvon, kaptis la armilojn kaj kuris al la siaj; la senordaj amasoj komencis formi vicojn, ĉio ĉi en tumulto kaj krioj.

Dume la egiptaj ŝtonĵetistoj sendis en ĉiu minuto po kelke da ŝtonoj, trankvile, orde, kvazaŭ dum la ekzercoj. La dekestroj montris al siaj malgrandaj taĉmentoj la malamikojn, kiujn ili devis trafi; la soldatoj dum kelke da minutoj superŝutis ilin per plumbaj kugloj kaj ŝtonoj. La princo vidis, ke post ĉiu tia pluvego la libia areto diskuris, kaj tre ofte unu homo restis kuŝanta.

Malgraŭ tio la libiaj vicoj formiĝis kaj iris post la linion, kie faladis la ŝtonoj. La libiaj ŝtonĵetistoj iris antaŭen kaj same rapide kaj trankvile komencis respondi al la Egiptanoj. Ifoje inter iliaj vicoj eksplodis ridoj kaj krioj de ĝojo: falis egipta ŝtonĵetisto.

Baldaŭ super la kapo de l' princo kaj de lia sekvantaro komencis sibli kaj fajfi la ŝtonoj. Unu, lerte ĵetita, trafis adjutanton en ŝultron kaj rompis al li oston, dua deĵetis kaskon de alia adjutanto, tria falis ĉe la piedoj de la princo, rompiĝis sur la ŝtonego kaj kovris lian vizaĝon per fragmentoj varmegaj, kiel bolanta akvo.

La libianoj laŭte ridis, ion kriante: kredeble ili insultis la malamikan ĉefon.

La timo kaj, antaŭ ĉio la kompato tuj forkuris el la animo de Ramzes. Li ne vidis plu antaŭ si homojn, minacatajn de la sufero kaj morto, sed sovaĝajn bestojn, kiujn oni devas ekstermi aŭ ligi. Li aŭtomate etendis la manon al la glavo, por ekkonduki la lancistojn, kiuj atendis la ordonon, sed malestimo haltigis lin. Li devus sin makuli per la sango de tiu kanajlaro!... Por kio ekzistas la soldatoj?

Dume la batalo daŭris, kaj la bravaj libiaj ŝtonĵetistoj kriante, eĉ kantante komencis iri antaŭen. De ambaŭ flankoj la ŝtonoj zumis kiel skaraboj aŭ abeloj, iafoje trafis en la aero unu alian kun krako. Ĉiumomente iu batalisto, libia aŭ egipta, posteniĝis ĝemante, aŭ falis teren senviva. Sed tio ne aliigis la bonan humoron de aliaj: ili batalis kun malica ĝojo, kiu iom post iom fariĝis furioza kolero kaj memforgeso.

Subite, malproksime, en la dekstra flanko eksonis trumpetoj kaj multfoje ripetataj aklamoj: La sentima Patroklo, ebria jam de la mateno, atakis la malamikan ariergardon.

—Batu!... —ekkriis la princo.

Tuj la ordonon ripetis trumpeto unu, dua... deka, kaj post momento el ĉiuj intermontoj komencis aperi la egiptaj centoj. La ŝtonĵetistoj, disemitaj sur la montetoj, duobligis la fervoron, kaj dume sen rapido, sed ankaŭ sen senordo, sin starigis kontraŭ la libianoj la kvarvicaj kolonoj de la egiptaj lancistoj kaj hakilistoj.

—Plifortigu la centron —diris la kronprinco.

La trumpeto ripetis la ordonon. Post la du kolonoj de la unua linio stariĝis du novaj kolonoj. Antaŭ kiam la Egiptanoj finis ĉi tiun manovron, jam la libianoj, imitante ilin, formis ok vicojn kontraŭ la ĉefa korpuso.

—Antaŭen la rezervoj! —diris la princo.

—Ekrigardu —diris li al unu el la adjutantoj

—ĉu la maldekstra flanko jam estas preta.

La adjutanto, por pli bone vidi la valon,

kuris inter la ŝtonĵetistojn, kaj subite falis, sed faris signojn per la mano. Por anstataŭi lin, eliris alia oficiro kaj baldaŭ alkuris, anoncante, ke ambaŭ flankoj de la princa taĉmento jam staras pretaj.

De la flanko de la taĉmento de Patroklo la bruo plifortiĝis, kaj subite leviĝis super la montetojn nigraj, densaj polvaj nuboj. Al la princo alkuris oficiro de Pentuer kun sciigo, ke la grekaj regimentoj ekbruligis la libian tendaron.

—Rompu la centron —diris la princo.

Kelkdeko da trumpetoj, unu post alia, ludis la signalon al la atako, kaj kiam ili eksilentis, en la centra kolono eksonis la komando, ritma bruo de la tamburoj kaj la murmuro de la paŝoj de la infanterio, marŝanta takte:

—Unu... du!... Unu... du!...
Unu... du!...

Nun oni ripetis la komandon en la dekstra kaj maldekstra flanko; ree ektondis la tamburoj kaj la flankaj kolonoj ekiris antaŭen: unu... du!... unu... du!...

La libiaj ŝtonĵetistoj komencis posteniĝi, superŝutante per ŝtonoj la marŝantajn Egiptanojn. Sed kvankam ĉe ĉiu paŝo falis iu soldato, la kolonoj iris senhalte, iris malrapide, orde: unu... du!... unu... du!...

La flava nebulo, senĉese densiĝanta, signis la marŝon de la egiptaj batalionoj. La ŝtonĵetistoj ne vidis plu la malamikojn kaj fariĝis rilata silento, en kiu sonis nur la ĝemoj kaj ploroj de la vunditaj batalistoj.

—Malofte ili tiel bone marŝis dum la ekzercoj! —ekkriis la princo al la stabo.

—Ili ne timas hodiaŭ la bastonon —murmuris maljuna oficiro.

La interspaco inter la libianoj kaj la polva nubo de la flanko de l' Egiptanoj pli kaj pli malgrandiĝis; sed la barbaroj staris senmovaj, kaj post iliaj linioj aperis alia polva nuboj. Sendube ia rezervo plifortigis la centran kolonon, kiun minacis la plej forta atako.

La kronprinco dekuris de la monteto kaj sidiĝis sur ĉevalon; el la intermontoj elfluis la lastaj egiptaj rezervoj, kaj forminte vicojn, atendis la ordonon. Post la infanterio okupis la lokon kelkcento da aziaj rajdistoj, sur malgrandaj, sed fortaj ĉevaloj.

La princo sekvis galope la marŝantajn al la atako kaj cent paŝojn de tie trovis alian monteton, ne altan, de kiu tamen oni povis vidi la tutan kampon de la batalo. La sekvantaro, aziaj kavaliroj kaj rezerva kolono rapidis post li.

La princo malpacience rigardis al la maldekstra flanko, de kie li vane atendis la alvenon de Mentezufis. La libianoj staris senmove, la situacio ŝajnis pli kaj pli grava.

La korpuso de Ramzes estis la plej forta, sed ĝi havis antaŭ si preskaŭ ĉiujn libiajn fortojn. Nombre ambaŭ partioj estis egalaj, la princo ne dubis pri la venko, sed antaŭ tiel brava kontraŭulo li timis grandajn perdojn.

Cetere, la batalo havas siajn kapricojn. Tiuj, kiuj jam foriris al la atako, ne estas plu sub la influo de la ĉefa estro. Li ne posedas ilin plu; li havas nur la rezervan regimenton kaj plenmanon da kavaliroj. Se do unu el la egiptaj kolonoj estus rompita, aŭ se la malamiko ricevus neatendatajn helpajn batalionojn!...

La princo frotis la frunton: nun li eksentis la

tutan respondecon de la ĉefa militestro. Li estis kiel ostludanto, kiu metinte ĉion en la ludon, jam ĵetis la ostojn kaj demandas, kiel ili falos?

La Egiptanoj estis kelkdekon da paŝoj de la libiaj kolonoj. Komando... trumpetoj... la tamburoj ekbruis pli rapide kaj la soldatoj ekkuris: unu... du... tri!... unu... du... tri!... Kuru!... Leviĝis novaj polvaj nubetoj kaj kuniĝis en unu grandegan nebulon... La homaj kriegoj, la krakado de la lancoj, la tintado de la falĉiloj, iafoje terura ĝemo, kiu tuj dronis en la ĝenerala tumulto...

Sur la tuta batala linio oni ne povis vidi plu la homojn, iliajn armilojn, eĉ kolonojn, sed flavan polvon, kiu sin sternis kvazaŭ grandega serpento. Pli densa nebulo montris la lokon, kie la kontraŭaj kolonoj renkontis unu la alian, malpli densa -- breĉon.

Post kelke da minutoj de infera tumulto, la princo rimarkis, ke la polva nebulo super la maldekstra flanko fleksiĝas posten.

—Plifortigu la maldekstran flankon! —ekkriis li.

La duono de la rezervo ekkuris al la montrita direkto kaj malaperis en la nebuloj. La maldekstra flanko rektiĝis, la dekstra malrapide iris antaŭen, la centro, plej forta kaj grava, staris senmove.

—Plifortigu la centron! —diris la princo.

La dua duono de la rezervo ekmarŝis antaŭen kaj malaperis en la polvo. La krio pligrandiĝis dum unu momento, sed oni vidis neniun movon antaŭen.

—Terure batalas ĉi tiuj mizeruloj!... —diris al la kronprinco maljuna oficiro de la sekvantaro. —Estas jam tempo, ke venu Mentezufis.

La princo alvokis la ĉefon de la azia rajdistaro.

—Rigardu maldekstren —diris li —tie devas esti breĉo. Enrajdu tien singarde por ne piedpremi niajn soldatojn kaj falu de la flanko sur la centran kolonon de tiuj hundoj...

—Ili devas esti ĉenligitaj, ili tro longe staras sur la sama loko —respondis la Aziano ridante.

Li lasis apud la princo dudekon da kavaliroj, kaj fortrotis kun la ceteraj, kriante:

—Vivu eterne, nia ĉefo!...

La varmego estis terura. La princo streĉis la vidadon kaj aŭdadon, penante trapenetri la polvan muron. Li atendis... atendis... Subite li ekkriis de ĝojo: la centra nebulo ekŝanceliĝis kaj iom antaŭeniris...

Ree ĝi haltis, kaj ree komencis marŝi antaŭen, tre malrapide, sed antaŭen...

Bolis tiel terura tumulto, ke oni ne povis diveni, kion ĝi signifas: koleron, triumfon, aŭ malvenkon.

Subite la dekstra flanko komencis strange fleksiĝi kaj posteniĝi. Post ĝi aperis nova polva nebulo. Samtempe alrajdis Pentuer kaj ekkriis:

—Patroklo atakas la Libianojn de poste!...

La malordo en la dekstra flanko pligrandiĝis kaj proksimiĝis al la centro de la batala kampo. Estis videble, ke la libianoj komencas cedi kaj ke la paniko kaptis eĉ la ĉefan kolonon.

La tuta stabo de l' kronprinco, ekscitita, febra, observis la movojn de la flava polvo. Post kelke da minutoj la malordo ekregis ankaŭ en la maldekstra flanko. Tie la libianoj

jam komencis forkuri.

—Mi ne ekvidu morgaŭ la sunon, se tio ne estas venko!... —ekkriis la maljuna oficiro.

Alkuris kuriero de la pastroj, kiuj de la plej proksima monteto observis la batalon, kaj sciigis, ke ĉe la maldekstra flanko oni vidas la batalionojn de Mentezufis kaj ke la libianoj estas ĉirkaŭitaj de tri flankoj.

—Ili jam forkurus, kiel cervinoj —diris la senspira kuriero —se la sabloj ne malhelpus ilin.

—Venko!... Vivu eterne, estro!... —kriis Pentuer.

Estis apenaŭ post la dua horo.

La aziaj kavaliroj komencis brue kanti kaj sendi supren sagojn por la honoro de l' princo. La stabaj oficiroj desaltis de la ĉevaloj, sin ĵetis al la piedoj kaj manoj de l' princo, fine demetis lin de la selo kaj levis supren, kriante:

—Jen potenca militestro!... Li piedpremis la malamikojn de Egipto! Amon' estas ĉe lia dekstra kaj maldekstra mano, kiu do povus kontraŭstari al li?...

Dume la libianoj, senĉese cedante, suriris la sudajn sablajn montetojn, kaj post ili la Egiptanoj. Nun ĉiomomente el la polvaj nebuloj aperis kavaliroj kaj alkuris al Ramzes.

—Mentezufis okupis iliajn postojn!... —kriis unu.

—Du centoj kapitulacis!... —kriis alia.

—Patroklo okupis iliajn postojn!...

—Oni prenis el la libianoj tri standardojn: ŝafon, leonon kaj akcipitron...

Ĉirkaŭ la stabo la amaso fariĝis pli kaj pli densa: ĉirkaŭis ĝin homoj sangantaj kaj kovritaj de polvo.

—Vivu eterne!... Vivu eterne, estro!...

La princo estis tiel ekscitita, ke jen li ridis, jen ploris kaj diris al sia sekvantaro:

—La dioj ekkompatis... Mi jam pensis, ke ni perdos... Mizera estas la sorto de l' militestro, kiu ne eltirante la glavon, eĉ nenion sciante, estas responda pri ĉio...

—Vivu eterne, venka estro!... —oni kriis.

—Bela venko!... —ridis la princo. —Mi eĉ ne scias, kiel oni ĝin gajnis...

—Li gajnas batalojn, kaj poste li miras!... —kriis iu el la sekvantaro.

—Mi diras, ke mi eĉ ne scias, kian aspekton havas la batalo... —klarigis la princo.

—Trankviliĝu, estro —respondis Pentuer. —Vi tiel saĝe dismetis la armeon, ke la malamikoj devis esti rompitaĵoj. Kiamaniere?... tio ne estas plu via afero, sed de la regimentoj.

—Mi eĉ ne eltiris la glavon!... Eĉ unu Libianon mi ne vidis!... —plendis la princo.

Sur la sudaj montetoj ĉio ankoraŭ bolis kaj bruis, sed en la valo la polvo komencis malleviĝi; tie ĉi kaj tie, kvazaŭ tra nebulo, oni povis vidi aretojn da egiptaj soldatoj kun lancoj jam levitaj supren.

La princo turnis la ĉevalon tien kaj atingis la forlasitan batalan kampon, kie ĵus finiĝis la batalo de la centraj kolonoj. Tio estis placo kelkcenton da paŝoj larĝa, kun profundaj kavoj, kovrita de vunditoj kaj kadavroj. De la flanko, de kie proksimiĝis la princo, kuŝis en longa vico, ĉiun kelkon da paŝoj Egiptanoj

kaj libianoj intermiksitaj, kaj iom pli malproksime preskaŭ ekskluzive libianoj.

En kelkaj lokoj la kadavroj kuŝis dense unu ĉe alia; iafoje en unu punkto tri aŭ kvar kadavroj. La sablo estis makulita de brunaj sangaj punktoj; la vundoj estis teruraj: unu batalisto havis du manojn fortranĉitajn, dua rompitan kapon ĝis la trunko; el tria eliĝis la intestoj. Iuj tordiĝis en konvulsioj, kaj el ilia buŝo, plena de sablo, ĝemis malbenoj aŭ petegoj, ke oni finmortigu ilin.

La kronprinco rapide pasis ilin, ne turnante sin, kvankam kelkaj vunditoj kriis mallaŭte por lia honoro.

Ne malproksime de tiu loko li renkontis unuan grupon de kaptitoj. Ili falis antaŭ li sur la vizaĝon, petegante kompaton.

—Proklamu pardonon por la venkitaj kaj humilaj —diris Ramzes al sia sekvantaro.

Kelke da rajdistoj diskuris en diversajn direktojn. Baldaŭ eksonis trumpeto kaj post ĝi forta voĉo:

—Laŭ la ordono de lia ekscelenco, la princo militestro, la vunditoj kaj kaptitoj ne estos mortigataj!...

Miksitaĵoj kriis, kredeble de l' kaptitoj, respondis la proklamon.

—Laŭ la ordono de la militestro —kriis per kantanta tono alia voĉo —la vunditoj kaj kaptitoj ne estos mortigataj!...

Dume sur la sudaj montetoj la batalo ĉesis kaj du plej grandaj libiaj taĉmentoj demetis la armilojn antaŭ la grekaj regimentoj.

La brava Patroklo, de la varmego, kiel li mem diris, aŭ de la varmigaj trinkaĵoj, kiel opiniis aliaj, apenaŭ sidis sur la ĉevalo. Li frotis la larmajn okulojn kaj sin turnis al la

kaptitoj:

—Favaj hundoj! —kriis li —kiuj levis pekajn manojn kontraŭ la armeo de lia sankteco (la vermoj vin manĝu!), vi pereos, kiel pedikoj sub la ungo de pia Egiptano, se vi ne respondos tuj: kie sin kaŝis via ĉefo, la lepro manĝu lian nazon kaj trinku liajn pusajn okulojn!...

En la sama momento proksimiĝis la kronprinco. La generalo salutis lin kun respekto, sed ne interrompis la esploron:

—Mi ordonos deŝiri de vi la haŭton!... mi palisumos vin, se mi ne ekscios tuj, kie estas ĉi tiu venena serpento, ĉi tiu bastardo de sovaĝa porkino, ĵetita en la sterkon...

—Jen kie estas nia ĉefo!... —ekkriis unu el libianoj, montrante areton da rajdantoj, kiuj malrapide sin direktis en la internon de la dezerto.

—Kio estas tio? —demandis la princo.

—La mizera Musavasa forkuras!... —respondis Patroklo kaj preskaŭ falis teren.

—Do Musavasa estas tie kaj forkuras?... Ĉi tien! Kiaj havas bonajn ĉevalojn, sekvu min!...

—Bone —diris Patroklo ridante. —Nun la ŝtelisto de ŝafoj eklekos mem!...

Pentuer baris al la princo la vojon.

—Via ekscelenco ne povas persekuti la forkurintojn!...

—Kio?... —ekkriis la kronprinco. —Dum la tuta batalo mi levis la manon kontraŭ neniu, kaj nun mi devas perdi la libian ĉefon?... Kion dirus la soldatoj, kiujn mi sendis sub la lancojn kaj hakilojn?...

—La armeo ne povas resti sen estro...

—Ĉu ili ne havas Patroklon, Tutmozison, fine Mentezufison? Por kio mi estas ĉefo, se estas malpermesite al mi ĉasi la malamikon?... Ili estas kelkcenton da paŝoj de ni kaj iliaj ĉevaloj estas lacaj...

—Post unu horo ni revenos kun ili... Oni bezonas nur etendi la manon... —murmuris la aziaj rajdistoj.

—Patroklo... Tutmozis... mi lasas al vi la armeon... —kriis la princo. —Ripozu, mi tuj revenos...

Li pikis la ĉevalon kaj ektritis, vadante en la sablo, kaj post li dudeko da kavaliroj kaj Pentuer.

—Kion vi faras ĉi tie, profeto? —demandis la princo. —Prefere dormu iom... Vi faris al ni hodiaŭ grandajn servojn...

—Eble mi estos ankoraŭ utila —respondis Pentuer.

—Restu... mi ordonas al vi...

—La plej alta kolegio ordonis al mi eĉ unu paŝon ne forlasi vian ekscelenco.

La princo ekstremis de kolero.

—Kaj se ni falos en embuskon? —demandis Ramzes.

—Ankaŭ tie mi ne forlasos vin, sinjoro —respondis la pastro.

Kajeroj el la Sudo

Bulteno de Hispana Asocio
de Laboristoj Esperantistaj

<http://www.gazetoteko.com/hale/kels95.pdf>

Enhavo

Redaktore: Vivu Respubliko!	2
Himno de Riego.....	3
Baro amata de tiuj tempoj	4
Bofrato de reĝo, vicprezidinto kaj popolo.....	5
Kiu timas Donaldon Trumpon?.....	6
Heroldo aĉetita	9
La Faraono, ĉ. 44 ^a	10

Kovrilo: Venkinton en
balotado oni ne akceptas. Kaj
oni nomas tion demokratio kaj
justa ludo!

Pagmaniero: aliĝu al HALE kontraŭ €10 jare por ricevi
la surpaperan version de nia magazino.

Konto **ES30 2100 4617 4122 0011 5275.**

Notu vian nomon kaj la jaron, kiun vi pagas.

Poste, sendu noton al kajeroj@gmail.com

Tute verkita kaj kompilita per senpagaj linuksaj rimedoj:

OpenOffice Writer, Gimp kaj Scribus.

Oni povas reprodukti la enhavon,
kondiĉe, ke oni citu la originon.

Pri la enhavo de la artikoloj respon-
decas la aŭtoro, ne la redakcio.

Ni ne korespondos pri nepetitaj
artikoloj, kvankam ni klopodos
publikigi ĉiun artikolon kies enhavo
ne mistraktu personon.

ISSN 1886-1997 aŭ
1886-1938 (se printite)
Depósito legal: Z-2398-88

Prezidas: Johano A. Cabezos.
Redaktas: Jesuo de las Heras.
Korektas: Jozefo Pina.
Retskribu al: kajeroj@gmail.com